

TRIPTIC RUSESC

de Marcel Luca

Trăsura cu vopsea scorojită care a pătruns vijelios pe ulița Siminovski se opri legănându-se, cu nehotărâre parcă, în dreptul imobilului cu un cat, sumbru ca o cetățuie părăginită. Încă înainte de a se stinge ecoul tropăitului nervos al cailor, un tânăr de vreo treizeci de ani sări din vehicul și se repezi la inelul de bronz fixat în unicul canat al porții. Îl acționă cu putere prin băți repetate în lemnul de stejar masiv, în disonanță cu zvonul clopotelor bisericii Sfântul Mihail de pe Kazanskaia, care tocmai băteau de vecernie.

Într-un târziu, din interior se desluși vocea guturală a unei femei în vârstă:

— Wer ist dort? Wer ist dort?

Intuind întrebarea, tânărul răspunse imediat:

— Osipov! Serghei Ivanovici Osipov, secretar al Zemstvei!

— Ja? Wem suchen Sie? Was wünschen Sie?

— Cum?

— Pe cine cheutați? își continuă vocea interogatoriul în graiul norodului din Maica Rusie.

— Deschide ușa, frolain, domnul Walser mă cunoaște!

Zăvoarele trase scârțâiră și poarta se întredeschise cât să se poată strecura un om. Osipov se trezi într-un hol întunecos, alături de o bătrână uscățivă, înveșmântată în negru, cu o bonetă apretată, strălucitor de albă, care tocmai readucea zăvoarele în lăcașurile lor, cu o vigoare neașteptată.

— Bitte! se întoarse ea spre musafir, indicându-i cu o mână ușa din capătul încăperii.

După ce străbătură câteva camere mobilate în bună parte cu lăzi ferecate în fier, de mărimi diferite, pătrunseră în cele din urmă într-o odaie spațioasă, străjuită de o singură fereastră ce oferea perspectiva unei grădini întrucâtva sălbătice.

Menajera dispăruse insesizabil, iar tânărul funcționar al Zemstvei rămase posomorât în mijlocul mulțimii de obiecte heteroclite.

Cărțile voluminoase, sticlăria de laborator, ceaunele de felurite dimensiuni, uneltele ciudate atârinate în piroanele bătute în ziduri sau stivuite neglijent pe polițele fixate de jur-împrejur stârneau prin ineditul asocierii temeri nelămurite.

— O, junger Freund! Ce satisfacție pentru mine!

Osipov se întoarse tulburat și dădu cu ochii de stăpânul casei, un bărbat pipernicit, chel, cam la vreo șaptezeci de ani. Ochelarii rotunzi așezați pe un nas deosebit de lung îi dădeau înfățișarea unei păsări de noapte. După

ce trase cu vioiciune două taburete de sub masa lungă din mijlocul încăperii, omul îl invită:

— Ia loc, gospodin Osipov! Și spui la mine...

* * *

Autorul ezită să-și continue istorisirea. Oare a ales-o pe cea mai potrivită? De fapt, de aici, ar putea însăila o primă variantă...

* * *

— Ia loc, gospodin Osipov! Și spui la mine...

Tânărul se așază o clipă, dar sări imediat în picioare, ca propulsat de un resort:

— Domnule doctor! Martin Robertovici Walser! Numai dumneata mă poți salva! Sunt la ananghie, Martin Robertovici!...

— Dar ce pațit, junger Herr? Povestești la mine! Sau dorești mai întâi un pahar de ciai?

— Știu și eu? Totuși, dacă s-ar găsi o stacană de vodcă...

— Natürlich! Frau Hanelore, beutura pentru oaspetele nostru!

Ca într-o piesă de teatru regizată de un maestru strălucit, bătrâna menajeră pătrunse instantaneu în încăpere cu o tavă pe care purta un clondir și un singur pahar, o puse pe masă, făcându-se apoi, dintr-o dată, nevăzută.

— Servești, Herr Osipov, servești!

Musafirul și-a umplut și și-a golit paharul cu o râvnă pe care numai starea lui de evidentă surescitare o putea explica.

— Strașnică băutură! Păi, Martin Robertovici, să-ți spun ce m-a făcut să dau năvală în casa domniei tale în pragul nopții... Dar, să mai tragem o dușcă!

— Servești, gospodin Osipov!

— Ei bine, domnule doctor, o știe tot orașul pe cântăreața Tania Alexeevna și sunt de pomină petrecerile pe care ea le însuflețește. Iar eu, Martin Robertovici, eu mă iubesc de-o vreme cu Taniușa, și-mi cheltui toți bănișorii de la slujbă și de la moșioară, doar ca să fiu prin preajma ei. Numai că armăsarii îi dau târcoale...

— Cine?! Ah, jawohl! Hengst, armasariu!

Tânărul îl privi cu suspiciune pe interlocutor, dar după ce a golit încă un pahar de vodcă, se hotărî să lămurească lucrurile:

— Doctore, ăștia nu-s cai, sunt hândrălăi, bărbați care vor să-i câștige favorurile!

— Oh, sicher! Desigur...

— Și-uite-așa, ieri seară, pe când chefuiam în taverna U vesiolovo zaiacika, numai ce-l văd pe locotenentul conte Dubinin că mi-o sărută pe gură, după ce i-a cântat la masă, așa că m-am repezit și l-am plesnit peste bot...

— Wie? Cum? Lovitur la obraz?

— Chiar așa! Nenorocirea e că locotenentul m-a provocat de față cu toată lumea la duel și, după câte știu, e un țințaș iscusit, iar eu n-am prea tras cu pistolul, doar cu pușca după ciorile de-acasă, fără să fi nimerit prea multe. Iată pentru ce, preastimate Martin Robertovici, am venit la domnia ta, cu cinci sute de ruble-aur pentru a-mi da, dacă se poate, ceva, vreo tinctură de-aia alchimistă, cum se vorbește că poți face, astfel încât să-l răpun mâine, în zori, pe contele Dubinin...

Neamțul, parcă mai bătrân decât părea înainte, și-a frecat îndelung între două degete bărbuța firavă și, în cele din urmă, părând că se trezește dintr-o reverie, a exclamat:

— Bine, gospodin Osipov, atunci, schnell, hai să facem preparativ potrivit!

Serghei a tresărit și, golind dintr-o sorbitură paharul, s-a repezit apoi la sfrijitul său amfitrion pentru a-l săruta de trei ori pe obraji.

Timp de vreun ceas, doctorul nemțesc a trebăluit la instalațiile sale ciudate, făurite mai ales din sticlă verzuie și aramă coclită, iar oaspetele său s-a străduit cu vrednicie să sfârșească băutura din clondir.

În cele din urmă, bătrânul a pus pe masă o farfurioară în centrul căreia se ghicea o alcătuire asemănătoare unui bob de linte.

— Demnach, așadar gospodin Serghei Ivanovici, vrei să-l omori în duel pe locotenentul Dubinin?!

— Pentru onoarea mea și pentru Taniușa, Martin Robertovici!

— Atunci, junger Freund, uite ce ai de făcut: iei această aluniță făcută de mine și o fixezi în mijlocul frunții, te concentrezi în mintea dumnetale și te ghindești că ea se află între ochii domnului conte și, pentru cele cinci sute de ruble, vei constata că adversarul domniei tale va primi glonțul pe care îl vei trage, ca în oglindă, chiar în acel loc...

— Dar, domnule doctor, eu habar n-am să ținesc!

— Nu are importanță. Totul este să apeși pe trăgaci și glonteale să pornească! Ich will das Geld jedzt! Adică, vreau banii acum...

* * *

În zorii zilei de primăvară timpurie, într-o poiană a pădurii de mesteceni care mărginea orașelul Ceremisov, ceața leșioasă începea să se

risipească. Arar se auzeau furnăiturile cailor înhămați la cele patru trăsuri care adăstau pe un drumeag lăturalnic.

Asistați de la mică distanță de un medic somnoros, perechile de martori ai competitorilor schimbau, cu glas scăzut, replicile protocolare.

În cele din urmă, secretarul Zemstvei Serghei Ivanovici Osipov și locotenentul conte Igor Stepanovici Dubinin au pornit, spate de la spate, cu pistoalele în mâini, au făcut pașii regulamentari, s-au întors și s-au privit în ochi.

La semnalul convenit, cu aerul flegmatic al militarului de carieră, contele a țintit calm și a apăsător primul pe trăgaci, glonțul armei sale lovindu-l în piept pe adversar.

Șocul impactului cu proiectilul l-a doborât pe spate pe Osipov, iar arma i s-a descărcat aiurea. Grav rănit, panicat de rana a cărei sângerare încerca instinctiv s-o oprească cu palmele îngemănate, l-a auzit pe medicul acela somnoros minunându-se:

— Cum se face că locotenentul Dubinin a încasat un glonț chiar în mijlocul frunții și a murit pe loc, într-un duel cu un „amator”?

Ehei, Martin Robertovici, a meritat să cheltuiască cinci sute de ruble pentru o aluniță, dar ce folos dacă n-am tras eu primul?! mai apucă să încropească un gând secretarul Zemstvei, înainte de a-și da duhul.

* * *

Autorul recitește finalul povestirii proaspăt încheiate și oftează nemulțumit. Ar putea, desigur, să revină la momentul întâlnirii dintre cele două personaje, tânărul rus și bătrânul venetic, și să depene o altă istorisire...

* * *

— Ia loc, gospodin Osipov! Și spui la mine...

Tânărul se așază nehotărât pe taburet, își încrucișă sub masă picioarele încălțate în cizme scurte, cu carâmbii încrețiți, își ciupi mustăcioara bălaie și grăi privind-și gazda în ochi:

— Domnule doctor! Martin Robertovici Walser! Mă aflu la oarece ananghie și-mi trebuiește un sfat, ca de la un om preaînvățat, cum ești domnia ta...

— Cu ce pot ajuta, junger Herr? Povestești la mine! Sau dorești mai întâi un pahar de ciai?

— Nu-i rău ceaiul, dar parcă m-ar înviora mai bine o sărăcie de vodculiță...

— Wunderbar! Exzellent! Frau Hanelore, aduci beutura pentru oaspetele nostru drag!

Menajera uscățivă, cu înfățișare de stareță ursuză, se ivi dintr-o dată, de parcă ar fi ascultat cu urechea la borta cheii de la ușă, și așeză pe masă un cânceu de băutură și un pahar stingher, ieșind apoi fără zgomot.

— Bitte, Herr Osipov, servești!

Fără zăbavă, Serghei goli cu sete un pahar plin ochi și păru degrabă mai înviorat.

— Strașnică licoare, Martin Robertovici! Dintr-odată mă simt mai limpezit. S-ar cuveni înc-o dușcă pentru întremare deplină! Așa...

Degrabă întremat, continuă:

— L-ai cunoscut pe tatăl meu Ivan Terentievici, domnule doctor! Îți mai amintești, poate, că acum un amar de ani, vreo nouă-zece, ai venit la noi la moșioară, de i-ai oblojit picioarele betege...

— Natürlich! Atunci chind el venit din expedițion la großer Fluß Enisei!

— Așa-i, Martin Robertovici. El a fost vagmistrul oștenilor de l-au însoțit pe înălțimea sa căpitanul de gardă Voloșin la cercetarea fluviului. Și uite că acum bietul taica trage să moară...

— Mein Gott! Atât de grav?

— E gata! Aseară i-a făcut părintele Nikanor slujba de maslu și i-a dat sfânta împărtășanie. Dar iacătă pentru ce te-am tulburat în fapt de seară...

Vizitatorul se foi pe scaun și scoase dintr-un buzunar al surtucului de postav albastru un obiect oval, gros cam de un deget, de forma unei paftale de centură ofițerească și o puse grijuliu pe tăblia mesei.

— Scula asta o are taica de la un șaman al tribului nomad Evenk, care hălăduiește tocmai prin părțile guberniei *Podkamennaia Tunguska*. *Ochiul dragonului* i-ar zice și după mărturia păgânului, ar fi aflat-o la cingătoarea unui străin cu înfățișare ciudată, pe care l-au găsit cu puțin timp înainte de a-și da sufletul, în taiga, lângă urma de arsură făcută de-o stea căzătoare...

— Mai servești, gospodin Osipov! zise doctorul luând în mână obiectul și apropiindu-l de vârful nasului spre a-l privi mai bine.

— Ce mă miră, continuă oaspetele după ce dădu gata, dintr-o smucitură, încă un păhărel, este voia ce mi-o lasă cu limbă de moarte taica, să-l înmormântează cu tot cu drăcia asta. M-am tot uitat la ea! Nici nu știu de-ar prețui ceva. De-aia m-am grăbit la dumneata...

Bătrânul învățat cerceta nedumerit din cale-afară obiectul făurit dintr-un material mat, cenușiu, foarte ușor. Desigur, îl va cerceta cu substanțe diferite, de la oțet și spirt la vitriol, îl va supune la flacără, îl va ciocăni și-l va pili. Forma o avea ovală, cu dimensiunile axiale cam de zece pe cinci centimetri. Dacă o față era netedă, fără vreun însemn, cealaltă vădea în mijloc ceva ca o fereastră rotundă, ușor bombată, cam de doi

centimetri, desigur izvorul numelui, Ochiul dragonului, iar în juru-i, în formă de elipsă, erau încorporate șaisprezece clapete inscripționate cu semne de neînțeles.

— Sonderbar! Asta ciudat! Daaa... Facem experiment!

După două ceasuri și mai bine, timp în care musafirului i se înlocui stacana goală cu una plină de vodcă, „paftaua” șamanului de pe Enisei a fost supusă la o sumedenie de încercări, cu tot soiul de acizi în concentrații diferite, fără alt rezultat decât stârpirea ei de orice formă de slineală și îngăduind observația că micile clapete pot fi acum ușor apăsate în lăcașurile lor.— Ei bine, prea stimate Martin Robertovici, cum binevoiți să concluzionați? Îngrop odată cu tăicuța o făcătură din materie prețioasă, au ba?

Amfitrionul nu se grăbea cu răspunsul. Stând în dreptul sfeșnicului cu două brațe în care luceau fumegânde lumânările, silueta gârbovită își profila umbra pe un perete, ca un mare semn de întrebare. Tot apăsând la întâmplare butonașele dreptunghiulare, simți pentru o clipă în palmă o vibrație rapidă și observă că *Ochiul dragonului* a devenit ușor translucid, într-o nuanță de verde-pal.

— Nu știu ce să zicem, junger Herr, material acesta eu nu cunosc, dar puțin mai *interessant* este asta, ochiul ca pielea de la der Frosch, nu de la dragon...

— Der Frosch? se miră Serghei.

— Broasca, broasca liebe Freund! Uite, s-a colorat puțin în verde, poate de la meine Stoff, substanț ce am aplicat. Cred că mai bine îngropi la el!...

— Atunci, spuse tânărul ridicându-se în picioare și luând un aer oficial, vă mulțumesc pentru sfat, domnule doctor, și vă încredințez că orice hotărâre a Zemstvei sau ucaz de la stăpânire, privitoare la străini, le veți afla la timp pentru orice întâmpinare, la care, cu dragă inimă, o vorbă bună om pune și noi...

* * *

La două zile de la întrevvederea cu veneticul spițer Walser, Serghei Osipov își ducea tatăl pe ultimul drum, spre loc de pace și verdeață.

Răposatul odihnea cu mâinile la piept în sicriul deschis, așezat pe un strat de lucernă proaspăt cosită, așternută pe fundul unui docar tras de un singur bidiviu. Renunțaseră la troică din temerea că trei cai ar fi fost mai greu de stăpânit, după trebuințele procesiunii.

În față, purtătorii de prapuri își târseau alene care boftorii, care cizmele scâlciate, prin praful șleaului, cu capetele plecate din obișnuință, sușotind între ei despre cele lumești, cum ar fi garboavele sau basamacul la care erau îndreptățiți, după cuviință.

În urma căruței, înveșmântat în odăjdiiile lui cam slinoase, cu barba-i roșcovană revărsată în toată stufoșenia peste patrafir, slujea la răspântii, cu glas tunător, părintele Nikanor. Cu făptura lui uriașă îl făcea parcă să pară și mai pipernicit pe țârcovnicul său Pavlușa, altminteri izvorătorul unei voci de heruvim, care pășea alături cu chipul străluminat de beatitudine, purtând fără vreun efort aparent, petrecută în bandulieră, desaga de rafie în care se aflau mai toate ceasloavele șefului său bisericesc.

Îi urma Serghei, stingher, cu gândurile duse aiurea, iar în spatele lui se înșirau, amestecați, mujici de pe moșie cu căciulile în mâini, femei cu broboade colorate care boceau pe rând, întrecându-se între ele, cazaci bătrânei cu pantaloni bufanți cu lampas roșu și cu mustați fioroase, copii desculți și neastâmpărați cu rubăști peticite, iar în coadă, chiuind în răstimpuri, Vasilisa, nebuna satului *Malenkoe Selo*.

În pragul cimitirului, convoiul se opri spre a asculta cu smerenie adevărul înscris în Evanghelii.

Vocea slujitorului lui Dumnezeu cunoscută în toate așezările aflate la peste o sută de verste, de jur-împrejur, vibra în auzul binecredincioșilor:

Zisa ei Iisus: Au nu ți-am spus că, de vei crede, vei vedea mărirea lui Dumnezeu? Și au ridicat piatra de unde zăcea mortul; iar Iisus și-a ridicat ochii săi în sus, și a zis: Părinte, îți mulțumesc că m-ai ascultat. Și știam că tot-de-una mă ascuți; însă pentru poporul care stă împrejur am vorbit; ca să crează că Tu m-ai trimes. Și acestea zicând, a strigat cu voce tare: Lazăre, vino afară!...

Serghei, peste capetele popii și ale crâșnicului Pavlușa, privea țință spre brăul care încingea rubașca brodată, de zile mari, în care era gătit defunctul său tată. I se năzărea oare, sau chiar se întetea sclipirea verde, ca de crisolit, a Ochiului dragonului, pe care îl cususe în chip de pafta, după făgăduința ce-i făcuse înainte de a-și da duhul?

Spre a vedea mai bine, se apropie și se sprijini cu palmele de o latură a docarului, ascultând pe mai departe mărturia apostolului Ioan:

Și a ieșit cel mort înfășurat la mâini și la picioare cu feșe, și fața lui era legată cu mahramă. Zisa lor Iisus: Deslegați-l și-l lăsați să meargă!...

Ca din senin, bidiviul, un armăsar negru-vinețiu, pradă de război a bătrânului, trofeu dintr-o herghelie cercheză, începu să fornăie, să necheze și apoi să salte înspăimântat ca de lup, pe copitele din spate.

Dându-și seama că nu-l poate stăpâni, vizitiul Stenka sări de pe capră, slobozi frâiele și din două mișcări dibace tăie cu cuțitul lui încovoiat, tătareasc, legăturile hamului și lăsă animalul să alerge bezmetic spre păduricea de mesteceni din apropiere.

Înălțând cu dreapta crucea de argint, preotul o clătină ca pe un evantai spre a cere tăcere cuviincioasă norodului care, tulburat de întâmplare, se adunase de jur-împrejur, sporovăind fără noimă.

Atunci observară cu toții, aproape dintr-o dată, că din paftaua de la brâul răposatului se înalță un fulger neîntrerupt de lumină verde-fosforescentă.

Ridicară ochii urmându-i calea, spre a vedea înlemniți și cu gurile căscate cum cobora spre ei, din crugul cerului, tot mai mare, o tîpsie strălucitoare, pe obada căreia se roteau licărind lumini de culori diferite. Pe măsură ce cobora, un sfârâit drăcesc ca al artificierilor aduse din țara Kitailor se răspândea, tot mai tare, din înalțuri.

Dezmeticindu-se ca dintr-o vrajă, părintele Nikanor, care știa Evangheliile pe dinafară, dar mai puțin Vechile Scripturi, trase spre el desaga de răchită cu tot cu Pavlușa, purtătorul ei, și scoase fără greș Cartea Sfântă a *Vechiului Testament*, o deschise într-un loc însemnat al Cărții Profetului Ezekiel și cu ochii ba la dânsa, ba spre lucrarea cerească ce se oprise la vreo patruzeci de arșini deasupra capului său, începu a rosti cu glas biruitor:

Și iată, gloria Dumnezeului lui Israel venea dinspre răsărit; iar vuietul sosirii sale era ca vuietul unei ape mari; și pământul strălucea de slava lui. Și vedenia pe care am văzut-o era întocmai ca vedenia pe care o văzusem când el venise să nimicească cetatea, și ca vedenia pe care o văzusem lângă râul Chebar; și am căzut cu fața la pământ. Când gloria lui Yahveh a intrat în templu prin poarta care da cu fața spre răsărit, Duhul m-a ridicat în sus și m-a adus la curtea dinăuntru; și iată, gloria lui Yahveh umpluse templul...

În timp ce spusele profetului abia se mai deslușeau din cauza sfârâitului și a trosnetelor puternice, ca ale unui foc uriaș de pădure, în mijlocul tîpsiei păru că se deschide o bortă rotundă, din care se revărsa o ceață tulbure, leșioasă.

Numaidecât, orfanul Serghei Osipov băgă de seamă cum trupul fără viață al tatălui său se ridică, rigid, ca purtat pe-o palmă nevăzută, tras parcă de funia de lumină verde și cum pierе înlăuntrul făpturii cerești nemaivăzute.

Și tot norodul bulucit în jurul docarului gol, cu mâinile puse streășină la ochi, văzu cum după câteva clipe, întețindu-și străfulgerările colorate ce se roteau în jurul obezii, tîpsia uriașă zvâcnește de sub soarele de amiază căruia îi fusese obroc preț de vreo cinci minute de ceasornic, se înalță și se face tot mai mică, până ce se pierde dincolo de norișorii îndepărtați ai văzduhului.

În tăcerea care se înstăpânise, apăsătoare, Serghei își plecă încet capul și-și îndreptă privirea întrebătoare, parcă în înțelegere cu ceilalți, spre tălmăciul pământean al Celui de Sus, care încredințându-i tomul din care citise lui Pavlușa, se închină și făcu trei plecăciuni adânci către răsărit.

Apoi, fericitul în duh, părintele Nikanor, se apropie de tânărul îndoliat, îl îmbrățișă și-l sărută de trei ori pe obraji, după obiceiul pravoslavnic al pământului, și ridicând crucea de argint spre slava argintie a cerului, făcând-o să tresară până și pe nebuna Vasilisa care stătea stingheră

pe un gorgan din apropiere, concluzionă cu vocea lui puternică și răscolitoare, ca trâmbițele Ierihonului:

— Bucură-te, Serghei Ivanovici! *Domnul a dat, Domnul a luat!*

* * *

Autorul răsfoiește paginile manuscrisului cu un sentiment de profundă insatisfacție. Unde e spiritul specific rusesc al epocii în care trăiește?... Pufăie îngândurat din pipa umplută cu tutun marinăresc olandez, înmoaie penița tocului de fildeș în călimara de argint și purcede iar a rescrie, după tipicul de-acuma familiar...

* * *

— Ia loc, gospodin Osipov! Și spui la mine...

Tânărul își trânti oftând șapca albă cu cozorocul îngust pe masă, de sub care trase cu piciorul un taburet, se așează și bolborosi cu capul plecat:

— Sunt în mare încurcătură, Martin Robertovici! Mi-e sufletul obidit! Și soarta-mi pare o *matrioșcă* din cea de-o desfac copiii, doar că eu, pe măsură ce-o desfac, în loc să dau de una tot mai mică, dau de un necaz din ce în ce mai mare!

— Donnerweter! Dar ce pațit, junger Herr? Poate te mai liniștește un pahar de ciai?...

— Să-mi fie iertată lipsa de măsură ca musafir ce mă aflu, dar parcă mai priincios mi-ar fi, dacă se găsește, un degețel de vodculiță...

— Ah, dar Frau Hannelore vine schnell cu un chiscant de beutur!

Într-adevăr, ca din pământ le răsări alături sfrijita menajeră, care puse în fața oaspetelui o carafă plină și un pahar strălucitor de curat, făcându-se apoi, ca prin vrajă, nevăzută.

— Servești și povestești, Herr Osipov!

Serghei Ivanovici nu se lăsă îndemnat și goli primul pahar dintr-o răsuflare, mai bău unul, își șterse mustața cu dosul palmei, își drese glasul, după care ridică ochii spre spițerul nemțesc:

— M-am pricopsit domnule doctor de-un duel cu pistoalele, tocmai cu locotenentul-conte Dubinin! Un țintaș dintre cei mai iscusiți, iar eu un bicisnic în folosirea armelor! Taica e pe moarte și eu mă bat în duel!...

— Gott mit uns! Dumnezeu se apere la noi! Dar cum întâmplat?

— Gelozia și băutura, Martin Robertovici! Mi-au luat mințile și una, și alta. Iubind-o pe Taniușa Alexeevna, cântăreața de la *Iepurașul vesel*, dacă l-am văzut pe filfizonul ăsta că mi-o sărută din senin pe gură, am sărit peste două mese, l-am înjurat și l-am plesnit cu un dos zdravăn de labă!

— Un sarutat? Das ist nicht der Mühe wert!

— Cum? se arată nedumerit tânărul.

— Asta nu merită osteneala...

— Adevărat, dar așa mi-a fost scris pe semne! Și iată-mă în fața domniei tale, iubite și prețuite povătuitor, mai întâi de toate pentru a-mi înapoia scula tatei pe care ți-am lăsat-o spre cercetare săptămâna trecută, că dacă mi-e dat să mor în duel, să nu-l lipsesc pe dânsul de o amintire a tinereții sale aventuroase, pe care acum, simțindu-și sfârșitul, voiește să-l însoțească în locul de veșnică odihnă...

Cu o sclipire malițioasă în ochi, doctorul Walser își îndemnă oaspetele:

— Liebe Freund, umple das Glas cu beutur preferat și eu aduc obiect de la der Vater, pentru un demonstrațion care poate salva la dumneta!...

Serghei nu păru să bage în seamă remarca din urmă, dar se grăbi să dea de dușcă două pahare, simțind cu satisfacție cum vodca se scurge rece pe gâtlej și-i explodează fierbinte în stomac.

Stăpânul casei se întoarse curând, purtând pe o tăviță de alamă o lucrătură asemănătoare unei paftale de centură ofițerească, de formă ovală, cu un ochi verzui în mijloc, încadrat între două rânduri de butonașe dreptunghiulare, inscripționate cu semne de neînțeles.

— *Ochiul de la dragon!* anunță el cu o oarecare solemnitate. Așa cum botezat la el distinsul der Vater, Ivan Petrovici Osipov!

— Nu el l-a numit așa, ci șamanul din neamul Evenk, care i l-a dăruit în timpul unei expediții de-a lungul fluviului Enisei. Taica a fost un oștean de nădejde al măriei sale pravoslavnice, Țarul Alexandru Întâiul...

— Jawohl, evident! Dar eu am descoperit, Serghei Ivanovici, ceva extraordinar: acesta este un jucarie care nu poate să existe! Este făcut numai cu inspirațion de la der Teufel...

— O drăcovenie! o nimeri pe aproape tânărul.

— Adevărat! Am bagat de seama din intimplare că dacă se ține Ochiul de la dragon la lumina de la luminare, el devine tot mai tare verde și atunci poate se facă minune de necrezut...

În timp ce vorbea, doctorul Walser ținea obiectul în dreptul sfeșnicului cu două lumânări aprinse și, într-adevăr, ochiul ca o lentilă vert-bouteille în starea de început își intensifica cu încetul culoarea.

— Și acum, dacă apăsăm acesta buton care are semn un fel de vermișor innodat, o să vedem cum a arătat, cred eu, chiar șamanul de la tribul Evenk!

Apăsă hotărât simbolul presupus al viermișorului cu degetul mare al mâinii în care ținea *drăcovenia* și, la doi pași în fața lor, se închegă dintr-o dată, ușor tremurătoare, silueta firavă a unui bătrân cu ochii negri, oblici, cu un nas turtit, mustăți pleoștite și bărbuță firavă, înveșmântat într-o manta lungă, îmblănită, cu încălțări cu vârful țuguat, care scutura spre ei, cu ambele mâini, o tamburină împodobită cu curelușe de piele. Dinspre

Ochiul dragonului se auzea, destul de deslușit, o voce răgușită care psalmodia monoton, într-un grai de neînțeles. După vreo două minute, imaginea pâlpâi de câteva ori, se concentrează într-un punct luminos, apoi se stinse.

Serghei se trezi dintr-o dată din năuceală și după ce sorbi însetat câteva înghițituri de vodcă, direct din cânceu, ridică ochii înspăimântați spre magicianul din fața lui:

— Iisuse, Mântuitorule, izbăvește-ne de cel viclean! Martin Robertovici, preaînțeleptule! Ce djin, ce duh sălbatic ai slobozit din sipețelul acesta diavolesc?

Doctorul miji un zâmbet de înțelegere și-l încredință cu blândețe:

— Liniștește, junger Freund! Nu este un operațion dracesc, este ceva ce nu înțelegem încă, ceva ce nu poate fi de la timpul nostru... Aber, să mai inverzim din nou, mai tare, *Ochiul de la dragon*, la lumina de la luminare. So, așa...

Ca într-o transă hipnotică, dar cu ochii holbați, tânărul îl urmărește cu răsuflarea tăiată. Când ferestruica rotundă a sculei căpătă culoarea unei lentile de jad, înțeleptul șpițer îi explică, privindu-l cu luare aminte:

— Acum, gospodin Osipov, vei afla ceva ce numai Frau Hannelore a putut să vadă, pentru că aveam nevoie în cercetarea mea de un Beobachter, un observator pentru confirmare la experiment. Uite, dacă apăsăm deodată cele doi butoni de la capăt de șir, cu însemn ca două jumătate de soare, eu facut nevazut pentru scurt moment. Achtung, jetzt! Acum!

Și magicianul se făcu într-adevăr nevăzut într-o clipă! Spectatorul uluit stătu incremenit preț de câteva minute, după care, la fel de brusc cum dispăruse, doctorul își făcu pe neașteptate apariția într-un colț al încăperii, dincolo de masa lungă, cu brațele ridicate grăitor spre bagdadia afumată de lemn.

— Ei, ce mai spui la mine, Serghei Ivanovici? Facem imediat un repetițion și mâine, la duel, preparezi la lumina de la soare *Ochiul de la dragon*, te concentrezi și la semnal de arbitru, sher schnell, imediat, tragi focul fără să țiintești, iar în mână care se ține la spate, acționezi cele doi butoni pe care ai degetul pregatit și ai disparut! Locotenentul are se tragă și el din gest reflex, iar în tevatur care se produce, chind apari din nou, fiecare martore are să crede că a avut un hohl, un gol de atenție, și atunci, pentru toți, duelul s-a terminat onorabil!

Tânărul învățacel sări de pe taburetul care se răsturnă cu zgomot, îl îmbrățișă furtunos pe dascăl și sărutându-l pe obraji de trei ori, după datina rusească, îi spuse cu ochii înlăcrimați:

— Martin Robertovici, Salvatorule iubit! Mă salvezi de la pieire! În loc de cinci ruble-aur ce le-am tocmit pentru cercetarea *Ochiului dragonului* lui taica, află că te-ai chivernisit cu cincizeci de icoane de aur cu chipul mării

sale, tătucul Țar, când mă voi întoarce teafăr din necazul năprasnic în care singur m-am băgat!

* * *

În drum spre locul desemnat pentru desfășurarea duelului, în brișca la care înhămasse o iepșoară sprintenă, Serghei ținea îndemânatic frâiele într-o mână, iar în cealaltă paftaua miraculoasă, cu fața îndreptată mereu spre lumina încă palidă a soarelui ce răsărea risipind, cu încetul, fuioarele de ceață ale dimineții. Cu toată temerea lui, ochiul lucios se colora atât de vârtos, că ajunsese la o intensitate de verde-vinețiu.

Formalitățile protocolare fură împlinite cu sobrietate, cu adresări scurte, aproape monosilabice, până ce adversarii, locotenentul-conte Igor Stepanovici Dubinin și secretarul Zemstvei, Serghei Ivanovici Osipov, se aflară față în față, la distanța regulamentară, cu armele încărcate.

Asistat de martorii competitorilor și de un medic cu înfățișare somnoroasă, arbitrul dădu semnalul convenit, declanșând șirul secvențelor memorabile ce s-au succedat cu iuțeală.

Primul foc îl trase funcționarul Zemstvei, fără a-l stânjeni în vreun fel pe nobilul militar, care răspunse apăsând la rându-i pe trăgaci.

După ce se risipi fumul de la gura țevii, locotenentul, ca și ceilalți participanți la marțialul eveniment, văzu că deasupra locului în care fusese Osipov plutea stingher un norișor de pâclă, rezultat din arderea prafului de pușcă.

Încredințați că ghinionistul combatant zăcea rănit sau poate ucis în iarbă, se repeziră cu toții, bulucindu-se, spre locul cu pricina. Nedumeriți la început, apoi cu totul consternați, căutară în cercuri tot mai largi, fără a găsi vreo urmă deslușitoare.

Într-un târziu, se lăsară păgubași și colportând între ei păreri dintre cele mai fanteziste, o porniră într-o procesiune de câteva trăsură spre târgul *Ceremisov*.

Ajunși în apropierea barierei străjuite de o gheretă vopsită în dungi oblice, roșii și albe, opriră cu toții în devălmășie, la răcnetul prelung al locotenentului-conte, singurul care își îngăduise să se deplaseze călare și se afla în frunte, din reflex de comandir de garnizoană.

Coborâră din droștile prăfuite și se strânsură, cu gurile căscate, în preajma lui Dubinin care, cu mundirul descheiat și cu capul descoperit, descălecăse și sărind bariera, îl îmbrățișa zgomotos pe adversarul său de acum trei ceasuri.

— Ce-mi făcuși frățioare?! Am crezut că te-am spulberat cu un singur glonte în milioane de fărâme și te-a risipit vântul! Dar văd că ești, slavă Domnului, întreg și nevătămat! Cum de te afli aici?

— Habar n-am! răspunse cu parțială sinceritate Serghei. M-am trezit aici, ca purtat de Sfântul Duh! Imediat ce-am descărcat pistolul, ochii mi s-au încețoșat, iar când mi s-au limpezit, m-am aflat sprijinit de ghereta asta, de l-am băgat în sperieți și pe oșteanul ce slujea de santinelă!

— Orice-ar fi, Serioja, mă bucur că nu te am pe conștiință! Incidentul i încheiat! Domnilor, sunteți invitații mei la *U vesiolovo zaicika*! Să curgă șampania!

Bărbații din jurul lor începură să-și fluture șepcile sau pălăriile, să se bată pe burți sau pe umeri și să strige înveseliți: La iepurașul vesel! Să ne scăldăm în șampanie! Să ne ospătăm cu blințele și colțunași! La traktir, să ne cânte țiganii din balalaică! Să desfacem poloboacele de vin gruzin! Să ne aghesmuim cu vodcă! Să ne dregem cu hribi și castraveciori murați! Să ne otrăvim cu basamac! Vodca, Cheia sănătății!...

Când debarcară cu toții zgomotoși în pragul tavernei La iepurașul vesel, Serghei Osipov mai că se împiedică de un mujic slăbănog, menit de ursitoare cu darul beției, care-și ținea cușma în mâini și ochii urduroși cătând în jos, cu falsă umilință, în timp ce rostea cu voce gășăit:

— Blagorodnicia ta, boierule, aurește-mi mâna cu o garboavă!...

Milostiv în starea de beatitudine în care se afla, secretarul Zemstvei băgă mâna într-un buzunar al surtucului în care dădu peste paftaua miraculoasă. O scoase la vedere și luminată de-acum de soarele ce strălucea în toată puternicia sa deasupra capului, văzu cum Ochiul dragonului își întărește cu repeziciune verdele culorii.

Îl milui cu un gologan pe bețivan și ascunzând din nou scula în buzunar, îi trecu prin minte gândul de a-și speria tovarășii de petrecere, mai târziu, spre miezul nopții, cu fantasma șamanului Evenk, din gubernia Podkamennaia Tunguska, trăitor cu ani în urmă pe țărmurile fluviului Enisei.

Da, s-ar putea s-o facă, înainte ca taica să-și revendice drăcovenia pentru a o lua cu el, la loc de pace și verdeață...

* * *

Autorul caligrafiază cu impecabile înflorituri cuvântul **Koneț** în josul ultimei pagini, marcând ușurat finalul lucrării pe care o izvodise într-o zodie evident mai puțin inspirată, și pune deoparte manuscrisul.

Deschide în fața lui un caiet de notițe, după care scoate din sertar **Ochiul dragonului**, pe care îl descrisese într-o câțva în povestirea de ficțiune tocmai încheiată.

Îl așază sub abajurul lămpii cu petrol lampant pentru a-l hrăni cu lumină, își aprinde alene pipa curbată, orientală, își toarnă din sticla pătrătoasă de cristal un păhărel de vodcă, pe care îl dă peste cap, plescăind apoi de mulțumire, până ce apreciază că ochiul leticular e suficient de verde.

Apasă trei butoane într-o succesiune stabilită după multe încercări și cu tocul înmuiat în cerneală pregătit, se străduiește să descifreze cuvintele rostite de arătarea imponderabilă din fața sa.

Este un tânăr expresiv, cu părul frezat cu grijă și cu dinți aspectuoși, cu ochi inteligenți și trăsături virile. Stă relaxat la o masă în formă de potcoavă, încărcată de hârtii, pe care **Ochiul dragonului** îl prezintă repetitiv, în două secvențe.

În prima, tânărul bate darabana cu degetele în tăblia mesei și aproape că se răstește la **Autor**, care-i notează cuvintele spuse într-o limbă necunoscută, dar pe care o bănuiește a fi din familia celor romanice, străduindu-se să le transpună în caiet cu grafia binecuvântată a alfabetului rusesc:

БУН ГАСИТ ЫН ГУРА ПРЕСЕЙ !*

În a doua secvență, tânărul ridică mâinile în sus a neputință, își dă ochii peste cap și zice ceva cu o tristețe sfâșietoare.

Autorul își spune că trebuie să-l consulte pe farmacistul de pe Ecaterinski Prospect, Waldemar Karlovici Repka; se știe doar că străinii ăștia veniți să mănânce o pâine în **Velikaia Rodina Rossia** sunt îndeobște poligloți și poate i-ar putea desluși înțelesul cuvintelor pline de amărăciune ale tânărului-fantomă:

ТРАИМ ЫН РОМЫННІА ШІІ АСТА НЕ ОКУПА ТОТ ТИМПУЛ !**

* TV Antena 3 – Mircea Badea: *Bun găsit în gura preseii!*

** TV Antena 3 – Mircea Badea: Trăim în România și asta ne ocupă tot timpul!